

**BALL DE PLAÇA**

**DE**

**TORREBLANCA**

**TRANSCRIPCIÓ DELS BALLS I**  
**EXPLICACIÓ:**

**Vicent Obiol Salvador**



## **1.- INTRODUCCIÓ.**

## **2.- RELACIÓ DELS DIFERENTS BALLS.**

**ENTRADA (crida per als balladors)**

**BALLS:**

**1.- LA VOLTA.**

**TORNADA (que s'interpretarà després de cada ball)**

**2.- LA PATADA. ARRASTRAT SIMPLE.**

**3.- LA JOTA DOBLE.**

**4.- EL COLZE.**

**5.- DOS PATADES.**

**6.- ARRASTRAT DOBLE?**

**7.- JOTA SIMPLE**

**8.- LA PLAÇA? (Arrastrat simple - Jota simple)**

**9.- EL BOT ( "La Raspa" )**

## **3.- TRANSCRIPCIONS DE LA MÚSICA DEL BALL DE PLAÇA PER A DOLÇAINA, TABAL I BOMBET.**

## **1.- INTRODUCCIÓ.**

**El ball de plaça de Torreblanca, al igual que la majoria de les danses i balls dels diferents pobles i ciutats de la nostra geografia, és per al poble de Torreblanca una de les seues senyals d'identitat més reconegudes a nivell cultural.**

**Conta la tradició que el ball de plaça a començament del segle XX es ballava en les diferents festes de Sant Vicent, a les Festes de Sant Antoni i també a les Festes de Maig i sempre anaven acompanyats de guitarra, bandúrria i llaüt, per lo tant mai amb dolçaina i tabalet.**

**Alguns informants m'han comentat que la primera vegada que van escoltar una de les peces del ball de plaça de Torreblanca amb dolçaina va ser quan el tio "Migorra" les improvisava. Posteriorment quan dolçainers com J.M. Illescas del Grao de Castelló o Pasqual Juan (Pasqualet) de Vila real interpretaven alguna de les melodies del ball de plaça al pregó de les festes amb algun grup de danses.**

**El Ball de Plaça de Torreblanca va passar per una época gairebé d'oblit en la que la manca de grup de danses feia que pràcticament les seues peces es ballaven esporàdicament. Durant aquest període, el director i la banda de música de Torreblanca, van fer una tasca de recuperació dels diferents balls, tasca que esdevinguè, crec jo, molt profitosa per tal de no oblidar-nos pràcticament de les diferents**

**melodies dels balls, lo que hauria suposat la pèrdua dels balls, com és el cas del fandango que és ballava antigament i que s'ha perdut definitivament, o per altra banda hauria suposat una modificació-adaptació-transcripció de melodies que de segur haurien canviat.**

**Després d'aquesta època d'ombres és la pròpia banda de música municipal la que interpreta les melodies del ball de plaça, la qual cosa fa que apareguen nous grups de dansa que tornen a ballar les diferents jotes i que altres grups veïns s'interessin per aprendre les seues melodies i les pròpies evolucions de cada ball.**

**En l'actualitat el ball de plaça de Torreblanca està ben arrelat i és interpretat tant per la banda de música com per grups de dolçainers i tabaleters no tan sols del mateix poble sinò també de poblacions veïnes. El ball de plaça forma part dels esdeveniments més importants del poble de Torreblanca i, així, el trobem durant les festes de Sant Antoni al mes de Gener pels diferents carrers, durant la cavalcada del pregó a les Festes Majors de Sant Bertomeu al mes d'Agost, a les Festes de Sant Joan durant la "baixà amb carro" a la platja de Torrenostra. Així també el ball de plaça de Torreblanca es costum interpretar-lo a la cavalcada del pregó de Castelló pels diferents grups de ball, "la Lliura" i "L'Aljub" del poble de Torreblanca.**

## **2.- RELACIÓ DELS DIFERENTS BALLS.**

### **ENTRADA**

És la melodia que sona al principi en un temps ad libitum. Les parelles van ocupant els llocs formant dues fileres. Es feia moltes vegades com una xicoteta reverència a la parella. Tot seguit, en acabar la melodia de l'entrada, començarà el tabal i el bombet a marcar el ritme de jota que ja no finalitzarà, pràcticament, fins que no acaben les diferents evolucions dels balls.

### **1.- LA VOLTA.**

És un valset que es balla d'un costat a l'altre en el qual a l'entrada del ball les parelles fan una volta inicial que serà la primera de tots els balls i d'on prové el seu nom. A la melodia de LA TORNADA es fa un rogle i al fi de la tornada sempre una volta, cara a cara, amb la parella.

### **2.- LA PATADA ( "UNA PATÀ") ARRASTRAT SIMPLE**

La gent del poble la coneix amb el nom de: "una patà". Aques nom prové de que els balladors en el seu moviment arrastrat simple nomès passen la cama una vegada i no dos com succeïx en l'arrastrat doble. Al ball comença el xic buscant a la xica i després al contrari, a la tercera la xica es queda al seu lloc i a la quarta el xic darrere. A la tornada es fa un rogle igual que al ball nº 1.

### **3.- LA JOTA DOBLE.**

**És un ball de jota marcant dos vegades la patada cara a cara. A la tornada la xica es queda al seu lloc i el xic passa per darrere d'esquena. Després al contrari, el xic al seu lloc i la xica passa per darrere d'esquena.**

### **4.- EL COLZE (HAVANERA)**

**Per a començar aquest ball el ritme de tabal està parat. Comença el ball i la melodia tot a l'hora, a més a més el ritme és diferent. Els balladors estan situats cara a cara i van juntant els colzes durant la primera part de la melodia (havanera). A la tornada que apareix de nou el ritme de jota amb el tabal es fan diferents rogles bé de quatre o bé de vuit parelles cap als dos sentits.**

### **5.- DOS PATADES (Arrastrat doble)**

**Ball arrastrat però amb doble pas de la cama (avant-arrere-avant) i sempre de costat amb la parella. A la tornada es fa com una font on les dues files segueixen als seus caps.**

### **6.- ARRASTRAT DOBLE?**

**El nom d'aquest ball és un dubte. Els balladors li diuen la N° 6. Jo li he posat aquest nom perquè els balladors el ballen igual que les dos patades i per lo tant no es pot determinar quina de les dos danses manté el ball originari. El fet que resulta evident és que un dels dos balls s'ha perdut.**

## **7.- JOTA SIMPLE**

**És balla jota simple amb la parella. A la tornada és repeteix l'esquema del rogle semblant al ball N° 1 (La volta).**

## **8.- LA PLAÇA ? (Arrastrat simple i Jota simple)**

**El nom d'aquest ball també és desconegut. El nom de "La Plaça" té molta relació amb les diferents melodies de balls plans com el de Sant Mateu( on es canta i la lletra fa referència a "La Plaza"), el Cap de Dansa de Les Useres i d'altres que són el reflexe de que una mateixa melodia ha anat canviant en el temps i adaptant-se a la cultura popular dels pobles. La versió de Torreblanca es balla combinant un arrastrat simple a la primera melodia i una jota simple (igual que en la resta de pobles) en la segona part on la melodia s'assembla. A la part de la tornada es fa un rogle igual que al ball N° 1(La Volta).**

## **9.- EL BOT ("La Raspa")**

**Rep el nom d'un xicotet botet que es fa mentre les parelles van ballant cara a cara a mode de "raspa" (d'on li ve el seu nom popular). A la tornada es repeteix el rogle del ball N° 1(La Volta).**



# BALL DE PLAÇA DE TORREBLANCA

ENTRADA. Ab libitum

Popular

Dolçaina

tabal

bombet

6

Dolç

tab

bom

## 1.- LA VOLTA

12

$\bullet = 150$

Dolç

tab

bom

*ritme de tabalet fins a*  
*que les parilles es*  
*col.loquen*

20

Dolç

tab

bom

26

Dolç

tab

bom

1 2

A la tornada

**TORNADA que s'interpretarà al final de cada ball**

32

Dolç

tab

bom

37

Dolç

tab

bom

43

Dolç

tab

bom

## 2. LA PATADA. ARRASTRAT SIMPLE (UNA PATÀ)

49

Dolç  
tab  
bom

57

Dolç  
tab  
bom

65

Dolç  
tab  
bom

72

Dolç  
tab  
bom

77

Dolç  
tab  
bom

A la tornada

## 3. LA JOTA DOBLE

83

Dolç  
tab  
bom

3/4

This system contains measures 83 through 88. It features three staves: Dolç (treble clef), tab (guitar tablature), and bom (bass clef). The time signature is 3/4. The key signature has one sharp (F#). The Dolç staff shows a melodic line with a repeat sign at the end of measure 88. The tab and bom staves provide accompaniment with various rhythmic patterns and accents.

90

Dolç  
tab  
bom

1 2

This system contains measures 90 through 96. It features three staves: Dolç, tab, and bom. The time signature is 3/4. The key signature has one sharp. The Dolç staff has a repeat sign at the end of measure 96, with first and second endings indicated by brackets labeled '1' and '2'. The tab and bom staves continue the accompaniment.

97

Dolç  
tab  
bom

1

This system contains measures 97 through 103. It features three staves: Dolç, tab, and bom. The time signature is 3/4. The key signature has one sharp. The Dolç staff has a repeat sign at the end of measure 103, with a first ending indicated by a bracket labeled '1'. The tab and bom staves continue the accompaniment.

104

Dolç  
tab  
bom

2

A la tornada

This system contains measures 104 through 109. It features three staves: Dolç, tab, and bom. The time signature is 3/4. The key signature has one sharp. The Dolç staff has a repeat sign at the end of measure 109, with a second ending indicated by a bracket labeled '2'. The tab and bom staves continue the accompaniment. The text 'A la tornada' is written below the bom staff at the end of the system.

**4. EL COLZE. ( HAVANERA )**

109  $\bullet = 85$

Dolç

tab

bom

116  $\bullet = 150$

Dolç

tab

bom

3

1

2

A la tornada

**5. DOS PATADES. ARRASTRAT DOBLE.**

123  $\bullet = 150$

Dolç

tab

bom

130

Dolç

tab

bom

137

Dolç

tab

bom

2

A la tornada

### 6. ARRASTRAT DOBLE?

Musical notation for measures 141-148. It consists of three staves: Dolç (treble clef), tab (guitar tablature), and bom (bass clef). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 3/4. Measure 141 is marked with a '141' above the staff. The notation includes various rhythmic patterns and articulation marks such as accents and slurs.

Musical notation for measures 149-155. It consists of three staves: Dolç, tab, and bom. Measure 149 is marked with a '149' above the staff. This section includes first and second endings, indicated by brackets and the numbers '1' and '2' above the Dolç staff. The notation includes various rhythmic patterns and articulation marks.

Musical notation for measures 156-165. It consists of three staves: Dolç, tab, and bom. Measure 156 is marked with a '156' above the staff. This section includes first and second endings, indicated by brackets and the numbers '1' and '2' above the Dolç staff. The notation includes various rhythmic patterns and articulation marks. The piece concludes with the instruction 'A la tornada' at the end of the final measure.

### 7. JOTA SIMPLE

Musical notation for measures 166-169. It consists of three staves: Dolç, tab, and bom. Measure 166 is marked with a '166' above the staff. This section features a triplet of eighth notes in the Dolç staff, indicated by a bracket and the number '3' above it. The notation includes various rhythmic patterns and articulation marks.

Musical notation for measures 170-173. It consists of three staves: Dolç, tab, and bom. Measure 170 is marked with a '170' above the staff. This section includes first and second endings, indicated by brackets and the numbers '1' and '2' above the Dolç staff. The notation includes various rhythmic patterns and articulation marks. The piece concludes with the instruction 'A la tornada' at the end of the final measure.

## 8. LA PLAÇA? (Arrastrat simple i jota simple)

178

Dolç

tab

bom

185

Dolç

tab

bom

192

Dolç

tab

bom

199

Dolç

tab

bom

206

Dolç

tab

bom

A la tornada

### 9. EL BOT. ("La Raspa")

213  $\bullet = 115$

Dolç  
tab  
bom

218

Dolç  
tab  
bom

223

Dolç  
tab  
bom

228  $\bullet = 150$

Dolç  
tab  
bom

A la tornada